

Daedalus och Ikaros

Daedalus sägs vara den störste uppfinnaren någonsin. Han kunde få saker att fungera som ingen annan ens hade kunnat tänka ut. Det sägs till exempel att det var han som gjorde de första teckningarna och på så sätt uppfann bildkonsten.

Daedalus bodde i staden Aten och var släkt med kungen, Aegaeus. Senare skulle han bli kusin med hjälten Theseus, som dödade monstret Minotaurus. Framför allt var Daedalus bildhuggare. Han hade stora verkstäder i Aten och många hantverkare byggde saker efter hans ritningar. Daedalus byggde de första skeppsmasterna. Tidigare hade man fått ro stora fartyg för att ta sig fram. Han uppfann vedyxan och slipstenen. Han byggde upp ståtliga palats och högg ut vackra statyer.

Men trots att Daedalus var ett geni hade han ändå samma svagheter som alla vi andra. Han var mycket stolt över allt han kunde göra och tyckte inte om att någon påpekade hans fel. Inte heller kunde han tåla att någon annan var lika duktig. Daedalus hade en brorson som hette Talos. Han var lärjunge i en av Daedalus verkstäder men också en duktig uppfinnare. Talos gjorde till exempel den första sågen av benen från en stor fisk. De andra hantverkarna tyckte det gick mycket snabbare att använda Talos såg än Daedalus yxa. Han uppfann också drejningshjulet som krukmakare över hela världen använt sedan dess. Daedalus blev mer och mer avundsjuk på Talos. Tänk om Talos skulle bli skickligare än honom själv och ta över hela verksamheten.

Talos arbetade för sig själv på berget Akropolis, där vackra tempelbyggnader skulle uppföras. Men en dag var han bara försvunnen. Skvallret talade om Daedalus avundsjuka mot Talos. Alla var säkra på att den äldre uppfinnaren knuffat ner sin brorson från berget. Daedalus själv menade att Talos halkat och ramlat, men det var få som trodde honom. Det stora rådet i Aten, Daedalus arbetsgivare, trodde honom inte heller. Därför blev han fördriven från Aten och reste med sin son Ikaros till Kreta.

Där blev Daedalus välkommen av kung Minos av Kreta, som berättade att han ville bygga ett fängelse som var omöjligt att fly ifrån. Daedalus kom till det kungliga palatset med sin son Ikaros och fick då veta vem som skulle hållas fången. Minos hustru hade tillsammans med en av guden Poseidons tjurar fått en son, den fruktansvärde Minotaurus, som var hälften tjur och hälften människa. Minos vågade inte låta odjuret gå löst och inte heller ville han bli påmind om att Minotaurus ens fanns. Så Minos krävde ett fängelse där monstret kunde spärras in och glömmas bort.

Daedalus ritade upp en otroligt invecklad labyrint, som Minos sedan lät bygga i sten. När den var färdig kunde ingen utom Daedalus hitta ut och det var knepigt även för honom. Men Daedalus hade låtit bygga in vissa hemliga märken i labyrinten som bara han visste om. Kunde man hitta dessa och använda dem på rätt sätt så fann man en väg ut ur labyrinten. När Minos fick reda på detta blev han misstänksam mot Daedalus. Tänk om han skulle få för sig att avslöja hemligheten. Därför blev Daedalus och Ikaros inspärrade i ett högt torn.

Kung Minos kontrollerade både landvägarna och sjövägarna, så även om Daedalus och Ikaros flydde från tornet skulle de snart bli upptäckta. Daedalus byggde en pilbåge av de rötter som slingrade sig uppför tornet på ett ställe och med denna sköt han ibland ner stora fåglar som passerade över tornet. På så sätt fick han tag på fjädrar från trutar, labbar och vid två tillfällen från stora örnar. Daedalus byggde ihop stommar till två par vingar av gamla korgar. På dessa fäste han fjädrarna med smält vax. Så småningom var vingarna tillräckligt starka för att Daedalus skulle våga prova dem. Han och Ikaros drog på sig varsitt par och väntade på att vakterna nedanför deras torn skulle slumra till i den varma kvällsbrisen. Så snart de trodde att ingen såg dem kastade de sig ut från tornets tak och svävade ut på vindarna. Strax fick vakterna syn på dem men då var de redan för högt upp och för långt bort för att några pilar skulle kunna nå dem. Far och son gav sig ut över havet med det grekiska fastlandet som mål. Daedalus ropade varningar till Ikaros om att akta sig för att flyga för högt, då solen skulle smälta vaxet i vingarna. Men han fick inte heller flyga för nära vattnet då vågornas skum skulle kunna göra fjädrarna tunga av fukt.

Men Ikaros njöt för mycket av känslan att kunna flyga. Han steg allt högre och snart var Daedalus bara en liten prick nedanför honom. Men så lossnade en fjäder från Ikaros ena vinge och så en till och en till. Då förstod han vad som höll på att hända och började dyka genom luften. Men det var redan för sent. Solens strålar hade börjat smälta vaxet som höll ihop fjädrarna. Nu ramlade de alla av i stora klumpar och Ikaros föll hjälplös förbi sin far rakt i ner i havet där han drunknade.

Daedalus fortsatte ensam och med sorgtyngt hjärta mot fastlandet. Till slut nådde han Greklands kust men beslöt sig ändå för att fortsätta. Istället landade han på Sicilien, där han snart fick arbete hos kung Cocalus. Åt honom byggde Daedalus ett stort tempel till guden Apollons ära och där hängde han upp sina vingar. Men snart var kung Minos honom på spåren. Minos reste runt i hela Medelhavet och ställde en gåta som han visste att bara Daedalus skulle kunna lösa. ”Hur drar man ett snöre genom alla gångarna på en spiralformad snäcka.” När han kom till kung Cocalus löste Daedalus i hemlighet problemet genom att sätta en droppe honung i ena änden av snäckan och låta en myra fäst vid ett snöre gå in i den andra änden. Då Cocalus visade upp snäckan med snöret visste Minos att Daedalus fanns vid just det här hovet och krävde att han skulle överlämnas. Men Cocalus ville inte mista sin duktige byggare och uppfinnare. Minos lurades att ta ett bad i palatsets vackra badhus och där blev han dödad av Cocalus döttrar.

Sedan berättas inga fler historier om Daedalus, men det är troligt att han stannade på Sicilien tills den dag han dog.